

людей, до природи, що також зумовлено постулатом універсальності.

Таким чином, розкриття сутності і ролі діалогу в модернізації вищої освіти представлено в ціннісно-смысловій рефлексії, у якій діалог постає як конструктивний розгортання мотиваційних, інтелектуальних та духовно-моральних компонентів розвитку особистості і реалізації діалогічності *Homo educandus*, з одного боку, та механізмом створення у професійній підготовці умов не тільки для пошукового простору та суб'єкт-суб'єктних відносин, але й механізмом спрямування цілей, змісту, організаційно-управлінських зусиль на утвердження універсальних, людиномірних цінностей та смислів і на реалізацію діалогу як способу суб'єкт-об'єкт-суб'єктного процесу взаємодії усіх учасників культурно-освітнього простору; рефлексія діалогу і його ролі в функціональному полі інформаційно-екзистенційного обміну суб'єктів освітньої діяльності уможлиблює ідентифікацію діалогу як конструкту форматування та переведення постійно відтворюваних спонукального, регулятивного, операційно-діяльнісного, рефлексивно-праксеологічного компонентів культурно-освітньої діяльності у царину універсальності та інтер-суб'єктивності. Цей конструкт піднесення особистості до інтеркультурної світової свідомості слід вважати першочерговим завданням подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Бех В. П. Соціальні системи у дискурсі синергетичної парадигми / за наук. ред. В. П. Беґа. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 486 с.
2. Буданов В. Образование эпохи антропологического перехода / В. Буданов // *Філософія освіти*. – 2013. – №1 (12). – С.23–43.
3. Гомілко О. Про універсальний діалог (Десятий світовий конгрес ISUD «Людська істота: її природа та функції» 4–9 липня 2014 р., Крайова, Румунія / О. Гомілко // *Філософія освіти*. – 2014. – №1. – С.25–34.
4. Лиотар Ж. Состояние постмодерна / Ж. Лиотар. – СПб., 1998. – 160 с.
5. Методологічні та теоретичні проблеми психології / М. С. Корольчук, Ю. Л. Трофімов, В. І. Ос'ядло та ін. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 336 с.
6. Пролєєв С. «Суспільство знань» як антропологічна ситуація / С. Пролєєв // *Філософія освіти*. – 2014. – №1. – С.7–25.
7. Радченко Н. Феномен діалогу в освітньому процесі / Н. Радченко // *Філософія освіти*. – 2010. – №1/2 (9). – С.287–294.
8. *Філософія* / под ред. А. Ф. Зотова, В. В. Миронова, А. В. Разина. – 6-е изд., перераб. и доп. – М.: Академический Проект, 2009. – 688 с. – (Gaudeamus, Классический университетский учебник).
9. Husserl E. *Husserliana* (Gesammelte Werke): Den Haag: Nijhoff. – 1950–1975. – Bd.1–18 // Husserl E. *Logische Untersuchungen*. – Bd.1. – Tubingen: Niemeyer, 1968. – 218 p.

References

1. Beh V. P. Social'ni systemy u dyskursi synergetychnoi' paradygmy / za nauk. red. V. P. Beha. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2011. – 486 s.
2. Budanov V. Obrazovanie jepohi antropologicheskogo perehoda / V. Budanov // *Filosofija osvity*. – 2013. – №1 (12). – S.23–43.
3. Gomilko O. Pro universal'nyj dialog (Desjatyj svitovyj kongres ISUD «Ljuds'ka istota: i'i' pryroda ta funkcii» 4–9 lypnja 2014 r., Krajova, Rumunija / O. Gomilko // *Filosofija osvity*. – 2014. – №1. – S.25–34.
4. Liotar Zh. Sostojanie postmoderna / Zh. Liotar. – SPb., 1998. – 160 s.
5. Metodologichni ta teoretychni problemy psihologii' / M. S. Korol'chuk, Ju. L. Trofimov, V. I. Os'odlo ta in. – K.: Nika-Centr, 2008. – 336 s.

6. Prolejev S. «Suspil'stvo znan'» jak antropologichna situacija / S. Prolejev // *Filosofija osvity*. – 2014. – №1. – S.7–25.
7. Radchenko N. Fenomen dialogu v osvith'omu procesi / N. Radchenko // *Filosofija osvity*. – 2010. – №1/2 (9). – S.287–294.
8. *Filosofija* / pod red. A. F. Zotova, V. V. Mironova, A. V. Razina. – 6-e izd., pererab. i dop. – M.: Akademicheskij Proekt, 2009. – 688 s. – (Gaudeamus, Klassicheskij universitetskij uchebnyk).
9. Husserl E. *Husserliana* (Gesammelte Werke): Den Haag: Nijhoff. – 1950–1975. – Bd.1–18 // Husserl E. *Logische Untersuchungen*. – Bd.1. – Tubingen: Niemeyer, 1968. – 218 p.

Troitska O. M., candidate of philosophical sciences, associate professor, doctoral student, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), troizka@ukr.net

Dialogue as construct of *Homo educandus* subjectivity development and higher education modernization

Philosophical reflection of higher education modernization is represented by dialogue as a way of unfolding of motivational, intellectual, spiritual-moral components of Homo educandus development, creation of culture corresponding subject-object-subject relationship in professional training. The method of historical reconstruction, dialectical-analytical, comparative and other methods have ensured the discovery of philosophy dialogism explication, ontological nature of dialogue, its categorical-functional structure and thingness which is different from communication. With the help of the dialogue analysis in the functional area of informational-existential exchange of subjects and comparison of dialogical processes taking place in different system parameters of cultural-educational space its role was characterized as a formatting construct of permanently resuming the cause, regulation, operation, reflexive-praxeology components of cultural-educational activity of future specialists and transfer of communication activity into the level of inter-subjectivity, universality and interculturality.

Keywords: dialogue, inter-subjectivity, communication competence, communication, construct, singularity, subject-object-subject interaction, universality.

* * *

УДК 165.8+101.9

Дейнека В. В., асистент, кафедра філософії, Харківський національний медичний університет (Україна, Харків), deynfil@gmail.com

Кучера Т. М., кандидат філософських наук, доцент, кафедра філософії, Харківський національний медичний університет (Україна, Харків), kuchera1982@mail.ru

МАЙБУТНЄ ФІЛОСОФСЬКОЇ ОСВІТИ В ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ: МОРАЛЬНІ ІМПЕРАТИВИ

Розглядаються проблеми сучасного стану інформаційного простору в контексті освіти та самоосвіти. Дається опис сучасних проблем інформаційного суспільства. Зокрема, серед головних вад сучасного стану суспільного та індивідуального розвитку визначено проблему кризи раціонально-практичного мислення в світлі глобальної девальвації цінностей. Світ посткультури визначається непередбачуваністю головних векторів розвитку, що викликає дезорієнтацію індивіда, його невизначеність у векторах саморозвитку. В роботі розглядається процес формування світогляду на основі філософського мислення в умовах освітньої кризи сучасного «суспільства ризику». Намічено підхід до вирішення деяких проблем філософської освіти у сучасному інформаційному суспільстві на основі інтерпретації та осучаснення філософських поглядів Г. С. Сковороди. Зокрема, розглянуто можливість філософської доктрини Г. С. Сковороди для подолання проблем структуралізму та застосування методів кордоцентризму в процесі духовного та інтелектуального саморозвитку особистості.

Ключові слова: інформаційне суспільство, проблеми філософської освіти, інтерпретація філософських поглядів Г. С. Сковороди.

Актуальність теми статті визначена становленням інформаційної епохи в умовах розгортання і всеохоплюючого впливу глобалізації та інформаційної революції на всі сфери життя суспільства. Перехід від індустріального до постіндустріального (інформаційного) етапу, в основі якого лежить інноваційна модель розвитку, детермінований поширенням і використанням знань як рушійної сили розвитку на

сучасному етапі історії. Відтак, трансформація соціокультурної дійсності, в контексті якої здавалося б ґрунтовно досліджені та визначені елементи і зв'язки в системах: суспільство – природа, суспільство – держава, суспільство – людина проявляють свою інаковість, що зумовлює гостру необхідність світоглядно–методологічного, теоретичного та науково–практичного осмислення.

Слід наголосити на тому, що в науковому контексті сучасна епоха визначається поняттями посткультура, постсучасність, суспільство ризику, що підкреслює складність розуміння майбутніх перспектив розвитку в непередбачуваному, що викликає «шок від майбутнього» (Тоффлер), «вислизаючому» (Гідденс) знайомому світі, що приходить до кінця» (Валлерстайн). Плинність, мозаїчність, фрагментарність, непередбачуваність головних векторів розвитку суспільного та індивідуального буття вимагає філософсько–світоглядного переосмислення всіх основних граней людської життєдіяльності, визначення та розробки нових підходів до побудови системи освіти і виховання в суспільстві. Відтак, перед кожною країною сучасного світу, в умовах «нового світового безладу», світоглядного розпаду, відсутності зрозумілих істин, постала проблема вибору: як увійти в майбутню цивілізацію і зайняти в ній гідне місце? Як забезпечити високу якість життя, а також духовне і моральне становлення особистості? Вибір шляху розвитку завжди передбачає визначення певних світоглядних орієнтирів, у формуванні яких важливу роль відіграє філософське мислення.

У сучасних умовах функціональне й методологічне призначення філософії розуміється в контексті вироблення свідомості й відповідальності людей перед потоком глобальних проблем, (екологічних, демографічних, політичних), які супроводжуються духовною кризою, руйнацією традиційної культури, національною нетерпимістю, ворожнечею, боротьбою між провідними країнами світу за нові ринки збуту і стратегічні ресурси. Вчені наголошують [1; 2], що в сучасному соціальному просторі розмивається моральнісна система координат, культ споживання стає не просто культом, а засобом та сенсом життя. В такій системі «цінностей» індивід дезорієнтується, стає бездуховним та асоціальним.

Урятувати власну унікальність людина зможе за умови філософсько–освітнього осмислення феномену науково–технічного прогресу, що породжує катастрофічні зміни в природному середовищі, в діяльності всіх сфер життя і виробництва, а особливо в духовності і моральності молоді, яка уособлює майбутнє земної цивілізації.

Необхідне вивчення нових екзистенційних смислів, що актуалізують філософське обґрунтування і впровадження освітньо–культурних інновацій на засадах нової моралі та етики, як нагальної потреби без задоволення якої держава не має майбутнього.

Згідно К. О. Апелю, попередня етика мала справу переважно з орієнтирами доброї волі, що відображає виключно особисті наміри, а не успішність наших дій у світі. Але в ситуації загострення глобальних проблем сучасності «саме за успішність наших дій – або, інакше кажучи, за ризик планетарного масштабу від прямих та непрямих наслідків нашої технічно–індустріальної активності – ми й повинні були б сьогодні нести відповідальність» [1, с. 22].

Відтак, без пробудження людяності, духовності, вироблення ціннісно–нормативних регуляторів злагодженого та відповідального співіснування в соціальному та природному середовищі людству важко буде забезпечити біологічне виживання як виду, визначити місце в інтерсуб'єктивному соціокультурному просторі, ноосфері, космосі. Характеризуючи інтерсуб'єктивність, А. Шюц наголошує: «оскільки ми живемо серед інших людей, нас зв'язує спільність турбот, праці, взаєморозуміння. Він – світ культури, від самого початку повсякденність з'являється перед нами як смисловий універсум, сукупність значень, які ми повинні інтерпретувати для того, щоб знайти опору на цьому світі, прийти до згоди з ним» [2, с. 130].

Мова йде про те, що на сучасному етапі суспільного розвитку відчувається відсутність суспільного ідеалу для прогресивного розвитку соціосистеми. В актуаліях сьогодення загострюється необхідність становлення нових стосунків між людьми в цілому (як суб'єктами культури), актуалізується побудова нової культурної парадигми (цінностей, норм і правил, культурних потреб та засобів їх задоволення), зокрема потребує оновлення система освіти. Слід зазначити, саме освіта виступає основною детермінантою, що відповідає на фундаментальні питання буття, формує етичну переконаність людини, впливає на вирішення проблем духовного занепаду, зокрема й моральності – як складової духовної культури суспільства. Суспільний запит на освіту, що здатна забезпечити прорив у нову цивілізацію пов'язаний із необхідністю формування ноосферного мислення і світогляду, а також збереження духовно–культурних цінностей людини/суспільства. Безперечний той факт, що в наш час зростає актуальність нерозривності освіти і моральності, доцільності нового духовно–культурного наповнення знань, усвідомлення нових принципів відповідальності за своє буття, формуванні світогляду і мислення, що відповідає на виклики і вимоги часу.

Сучасна наукова картина світу свідчить про кризу раціоналістичного світогляду, який орієнтував людину на постійне перетворення світу в своїх інтересах за законами розуму. Сьогодні значення набуває інший світоглядний підхід: людина повинна організовувати своє індивідуальне буття за законами універсального світопорядку, навчитися жити гармонійно з природою та іншими людьми, а також докласти зусиль у вирішенні глобальних проблем і виходу з кризового стану.

В такому контексті завдання сучасної освіти (на засадах гуманізації, гуманітаризації, демократизації, диверсифікації) – відійти від трансмісії знань і повернутися до розвитку внутрішнього світу й здібностей людини, усвідомлення важливості самоствердження, самореалізації, самоосвіти в процесі навчання як детермінантних характеристик загальної культури, соціальної зрілості й творчої активності людини.

Творча спадщина Г. С. Сковороди більше двох століть є скарбницею українського народу, життєдайним джерелом знань і мудрості про щастя людини, її духовний розвиток, що постає із самопізнання. Сковорода був налаштований вести діалог з усім світом про тайни людського буття. Все життя Г. Сковороди було присвячено філософії. Життя для нього було філософією і філософія була життям. Багато з прихованих

проблем нашого життя можуть отримати розв'язку, якщо відродити філософію, поставлену Сковородою майже 290 років тому. На думку філософа, основою формування особистості виступає розум, оскільки без розуму людина сліпа. Розум панує над тілесними прагненнями людини, тому зростає відповідальність за чистоту наших помислів та вчинків.

Серце людини – центральний об'єкт виховання моральних якостей особистості, зокрема, працьовитості, чесності, зневаги до життєвих спокус, надмірного збагачення, заздрості. Виховання волі людини – третій обов'язковий елемент педагогіки Григорія Сковороди, без якого неможлива єдність думки, слова і справи.

Пов'язуючи щастя особистості з моральністю й духовністю, Г. С. Сковорода охоплює широке коло світоглядно-філософських проблем – гносеологію, антропологію, етику, практичну філософію. «Щастя твоє в тобі самому: пізнавши себе, пізнаєш усе, а не пізнаєш себе, ходитимеш у темряві» – наголошував видатний філософ.

Разом з тим, Г. Сковорода визначає мислення людини як «вічний двигун», як енергію людського існування. Для сучасної освіти, націленої на розвиток інтелектуальної, освіченої, духовно-моральної людини важливими є прояв покликання, що визначається філософом не як обов'язок чи примушення, а, навпаки, як вільний потяг людини до «спорідненої» праці, що приносить насолоду і виступає символом повноти, змістовності життя. Така праця дає можливість гармонізувати свою натуру не заради абстрактного світу (у Г. Сковороди – «видимого»), а розвивати і вдосконалювати професійні здібності/навички, вчить ставити мету і прямувати до неї впродовж життя, що є виявом «волі благого духу». Таким чином, можна зробити висновок, що пізнавальна активність заради себе самої, відокремлена від «сродного чину» не є виправданою та істинною. Розділення людей, що займаються «сродною» і «несродною» працею – це ідея, на яку можна спиратися при розв'язанні сучасних проблем людства.

Постіндустріальна епоха відзначається агресивним вторгненням інформації в усі сфери життя людини. Сучасні комунікаційні можливості створюють умови для майже необмеженого доступу в просторі й часі до майже безмежного обсягу інформації. Головними процесами, що характеризують глобальний інформаційний простір є конгломерація (зрощування) та конвергенція (взаємопроникнення) інформації. У результаті цих процесів утворюються специфічні умови та форми взаємодії свідомості людини з інформацією у формі гіпертексту (Ж. Лакан, Ж. Дерріда, Ж. Делез) та інтертексту (Ю. Кристева). Текст як форма символічного світу перетворюється на специфічну сферу пошуку і відтворення свідомістю форм і методів репрезентації особистості в комунікативному просторі. Однією з головних проблем гіпер- та інтертекстуальності, як відзначають постмодернові філософи, є розмивання «авторства» в усіх можливих формах його розуміння, включаючи й авторство у самотворенні – цілеспрямованого процесу саморозвитку особистості в різних аспектах та сферах її діяльності. Утворення різних за обсягом та за структурою гіпертекстових агломерацій інформації призводить до вихлощення

творчих потенцій особистості, до розмивання та поступової втрати самоідентичності. Інтерпретація символічного, яка мала б бути продуктивною творчою діяльністю, замінюється на споживання «готового продукту» – інтерпретації, інтерпретації інтерпретацій, комбінації різних інтерпретацій та їх інтерпретація.

Сучасні проблеми інформації, які ґрунтовно розроблені в межах постструктуралізму, цілком адекватно вписуються в контекст образу символічного світу Г. Сковороди. Його модель кордоцентричного підходу до взаємовідносин особистості із самою собою в межах трьох світів може бути розглянута як альтернативна форма подолання структуралізму.

Для Г. Сковороди головним чинником розвитку людини є ірраціональна форма схоплення справжнього смислу самого себе у формі інтуїтивного «відчуття» смислу специфічною частиною людської природи – «серцем», яке, на думку Сковороди, є основою і справжньою суттю кожної людини: «Всяк есть то, чье сердце в нем» [3, с. 123]. Пізнання світу може і має бути розпочате для нього з пізнання «свого серця». Пошук і пізнання самого себе в найкращих традиціях античної грецької філософії розуміється Г. Сковородою як глибоко інтимний та повністю філософський процес. Освіта як така є для нього безперервним філософським пошуком власної ідентичності в просторі цінностей, причому останні набувають свого смислу та значення тільки через їх філософський пошук в межах символічного світу. Головними методами філософського ірраціонального пошуку істини в просторі символічного виступають концептуальні моделі самодіяльності серця в його сприйнятті задоволення, радості та любові. На думку Григорія Савича («Наркисс»), усе, що свідомість сприймає в якості частини власного ества, стає об'єктом любові. Остання виступає як «фокус» інтуїтивної діяльності серця, яке завжди націлене на об'єкт любові. Така модель діяльності свідомості представляє собою своєрідну ірраціональну феноменологію, що випереджала собою класичну німецьку феноменологічну традицію. Любов, за Г. Сковородою, характеризується своєю інтенціональністю та всеохопністю об'єкта любові, оскільки любов націлена на його «серце» (тобто, внутрішню сутність – *φύσις* об'єкта любові).

Символічний світ Г. Сковороди має в своїй основі комунікаційну природу. Усе, що стосується взаємовідносин особистості із суб'єктивною та об'єктивною реальністю, перетворюється на символ, а символ стає інформацією. Питання сприйняття реальності вирішується Сковородою в класичному для європейської філософської традиції концепті ноуменального схоплення об'єктів інтелігібельного світу в формі субстанціальної смислової єдності. Остання не може бути зведена до суми акциденцій, а відтак не може бути раціонально оформленою, ані всередині самої свідомості, ані бути вираженою назовні. Тобто, серце (сутність) речей не може бути сприйняте в результаті комплексу когнітивних процесів, а може бути лише усвідомлене в усій смисловій повноті в єдиному духовно-вольовому акті. У цьому аспекті доктрина Г. Сковороди наближається до картезіанського раціоналізму. Завдання розуму в процесі філософського самопізнання полягає в підготовці особистості до сприйняття сутності об'єктів. Суть такої підготовки

в аскетичних вправах, необхідних для очищення свідомості від «переживань» стосовно «зайвих речей» і «зайвих справ», що відволікають свідомість від сприйняття природи буття.

Стиль філософування Григорія Сковороди яскраво демонструє його розуміння інформації – це простір метанарративного гіпертексту, що сам себе розгортає в актах соціальної комунікації. Недарма головним втіленням символічного світу Сковорода називає Біблію, яка є класичним прикладом метанарративу, гіпертексту та інтертекстуальності. Хоча ці поняття утворились століттями пізніше, вони можуть бути застосовані для інтерпретації філософського вчення Г. Сковороди.

Глибокий символізм його текстів виступає потужним інструментом подолання структурної основи інформації. Інтерпретація, для Сковороди – це, перш за все, ірраціональна форма засвоєння смислу. Алгоритм допомагає Сковороді уникати пастки «герменевтичного кола». Специфічна образність його творів, що виражається в концентрації смислу за межами образів об'єктів, та переноситься автором у сферу комунікацій свідомості із самою собою, дозволяє «звільнити» процес саморефлексії від архетипових структур. Еталонні зразки ціннісного вибору, притаманні когнітивним процесам самооцінки, замінюються в такій символічній системі на саморегуляцію в просторі відчуттів. Головними орієнтирами в цьому процесі є відчуття радості та задоволення, які позбавлені будь-якої раціональної верифікації.

Відповідно доктрини Сковороди щодо самовдосконалення особистості, завданням освіченої людини стає підкорення символічного світу індивідуальною свідомістю в формі подолання насилля тексту над собою. Це є єдиний шлях виходу з «багнуки болотів дольнього миру» до «висоти горнього».

Слід зазначити, що сучасна система освіти, і в першу чергу філософської, все більше переходить в форму самоосвіти. Людина в цих умовах опиняється «закинутою» в простір безмежної інформаційної гіперреальності, де класичні прийоми раціональної верифікації–фальсифікації «істини» не можуть слугувати надійними інструментами, що забезпечують достовірність відчуття свободи волі. Без відчуття реальності свободи волі, тобто, за умов інтелектуального відчуття структурної обмеженості, посилюються процеси інфляції ціннісних систем, розмивається цілісність особистості та системи нормативного цілепокладання. Виходом із цієї ситуації є подолання комплексу методологічних засобів постструктуралізму. Сучасна інтерпретація та переосмислення філософських принципів та духовно-вольових практик Григорія Сковороди може стати дієвим механізмом подолання зазначених проблем.

Список використаних джерел

1. Бадью А. Шум бытия / Ален Бадью; [пер. с фр. Д. Скопина]. – М.: Фонд науч. исслед. «Прагматика культуры»; Логос–Альтера, 2004. – 184 с.
2. Шюц А. Структура повседневного мышления / А. Шюц // Социалистические исследования. – 1988. – №2. – С.129–137.
3. Сковорода Г. Сочинения в двух томах Т.1 / Г. Сковорода. – М.: Мысль, Ин-т филос. «Филос. наследие», 1973. – 511 с.
4. Сковорода Г. Сочинения в двух томах Т.2 / Г. Сковорода. – М.: Мысль, Ин-т филос. «Филос. наследие», 1973. – 486 с.

References

1. Bad'ju A. Shum bytija / Alen Bad'ju; [per. s fr. D. Skopina]. – M.: Fond nauch. issled. «Pragmatika kul'tury»; Logos–Al'tera, 2004. – 184 s.
2. Shjuc A. Struktura povsednevnogo myshlenija / A. Shjuc // Socialistichekije issledovanija. – 1988. – №2. – S.129–137.
3. Skovoroda G. Sochinenija v dvuh tomah T.1 / G. Skovoroda. – M.: Mysl', In-t filios. «Filos. nasledie», 1973. – 511 s.
4. Skovoroda G. Sochinenija v dvuh tomah T.2 / G. Skovoroda. – M.: Mysl', In-t filios. «Filos. nasledie», 1973. – 486 s.

Deineka V. V., Assistant Professor, Department of Philosophy, Kharkiv National Medical University (Ukraine, Kharkov), deynfil@gmail.com

Kuchera T. M., PhD, Associate Professor, Department of Philosophy, Kharkiv National Medical University (Ukraine, Kharkov), kuchera1982@mail.ru

The future of philosophy of education in the information epoch: the moral imperatives

The article deals with the description of new social problems (in the context of education and self-education) which appeared in the informative society. In particular, among the main defects of modern community and individual development underlined the problem of crisis the rational-and-practical thinking process in the light of global devaluation of values. The modern world of culture is determined by unforeseeableness of main vectors of development and disoriented/confused an individuality, his vagueness in the vectors of its self. We analysed the formation of world-view process which considered on the basis of philosophical thinking in the conditions of educational crisis of modern «society of risk». Some aspects of problem in the context of philosophical education in modern informative society resolving on the basis of interpretation and renovation the G. S. Skovoroda's philosophical ideas'. In particular, the possibility of a philosophical doctrine by G. S. Skovoroda neutralizes the problems of structuralism and described the application of cordocentrism in the spiritual and intellectual self-identity.

Keywords: information society, education philosophical problem, interpreting philosophy of G. S. Skovoroda.

* * *

УДК 1(82)

Бондарчук С. М.,
кандидат історичних наук, доцент факультету
перепідготовки та підвищення кваліфікації,
Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
gileya.org.ua@gmail.com>

АКТУАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Педагогічна освіта ніколи не втратить своєї актуальності в українському суспільстві. Часи змінюються, а постає вчитель завжди залишається ключовою в житті кожної людини. Тому педагогічний університет, який формує вчителя, завжди буде визначальним середовищем, від якого залежить майбутнє країни, її стабільність і розвиток. Місія педагогічного університету є особливою. Тому педагогічні університети потребують особливої уваги і підтримки з боку держави.

Ключові слова: педагогічна освіта, педагогічний університет, педагогічні спеціальності.

Говорячи про перспективи нашої педагогічної освіти, нам слід зрозуміти ті практичні виклики, які сьогодні стоять перед нею.

У цьому році за підсумками вступної кампанії спеціальність 014 «Середня освіта» отримала найбільше бюджетних місць серед усіх інших спеціальностей – 13 307 (згідно з даними Міністерства освіти і науки України, які були оприлюднені на офіційному веб-сайті). Ця спеціальність є дуже широкою. Вона охоплює всіх вчителів–предметників середньої школи. Але, як показує статистика, вона є достатньо привабливою для абітурієнтів. Інша педагогічна спеціальність 013 «Початкова освіта» є дев'ятою за популярністю. На неї